

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FUGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Melyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — áll.
Melyben: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 áll.

Főszerkesztő: Felolós szerkesztő:

Dr. Varga Lajos Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Március elsején új előfizetést nyitottunk a Debreczenre. Kérjük azokat a t. előfizetőinket, akiknek előfizetése február végén lejárt, hogy az előfizetés megújításáról gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadály történjék. Egyben kérjük a lakóhelyváltoztatások szives bejelentését.

Barázdák.

Báró Bánffy Dezső tudvalevőleg nyílt levelet intézett az 6 választóihoz. Ez a levél nemcsak a szegedieknek szól. Azért írta a vezér, hogy az 6 legujabb, váratlan páfordulásáról tudomást vegyen Bécs s az egész Magyarország. Kolozsvárt, a hol mindkét kerület újpárti képviselőt küldött fel a képviselőházba, Szegeden, Debreczenben, Nagykőrösön, Kecskeméten nagy feltűnést és óriási megütközést szült ez a váratlan, hihetetlen tartalmu politikai levél.

Mi nem ütközünk meg rajta. Ilyennek ösmertük mi Bánffy. Ez a levél tükre az 6 politikai elvhűségnek.

De azért van hatása levelének, kétség-telenül nagy hatása, de nem az, amit az 6 megalkuvó lelke remélt. A hatása abban nyilvánult, hogy a párhívei azonnal elfordultak tőle, a pártja feloszlott és azok, akik a programjért követték, belépnek a függetlenségi és 48-as pártba.

Ez már maga is nagy eredmény. Csúpán azt lehet sajnálni, hogy mért nem jutott a nyilvánosságra már félesztendő előtt a Bánffy leszerelési kísérlete. Akkor legalább már olyan képviselőházat oszlattak volna fel szuronyos erőszakkal, amelyben a függetlenségi és 48-as párt abszolút többségben volt.

Az újságírókat hétfőn délután fogadta Naszádi Iván teljhatalmu királyi biztos. A fogadásnál a „Debrecen” egyetlen munkatársa sem jelent meg. A többi lapok írják, hogy a sajtóról így nyilatkozott:

— A sajtót a politikai vélemények nyilvánításában nem korlátozom, mert nem is korlátozhatom. Hanem, ha igazságot tapasztalnék, akkor feltétlenül a legerősebb rendszabályokat fogom igénybe venni. Legfőképpen rendelem pedig, hogy 6 felsége a király személyét s az enyémet, mikor a királyt képviselem, nem sértik. Mert ezt semmi körülmények közt nem nézném el s teljes szigorral szereznek magamnak elégtételt.

Hát ez a nyilatkozat érthetetlen így. Hiszen a jogrend nem pusztult még el minden vonalon. Vagy már azt jelenti ez, hogy maholnap nem lesz esküdtszék, bíróság sem, hanem a királyi biztos önmaga fog ítélkezni teljhatalommal?

Bár a darabont kormányának törvényes felhatalmazása nincsen, az ország pénzét ugyanezeken könnyelműen szórja. Mert a ki-

rályi biztosok küldése nem csekély dolog. A mellé beosztott tisztviselőknek külön napidíjak járnak, a személyük védelmezésére rendelt esendőöröknek szintén jár a pótlék. Hozzávetőleges számítás szerint csak ez a „mellékes” kiadás naponta átlag 300 korona. Ehes járul még a királyi biztos civilistája.

Kibirja-e ezt az ország? Nem gondolkodnak vele. Vesznek fel kölesönt az ország akarata és beleegyezése ellenére. De vajjon köteles-e vállalni ezen terheket az az ország, amelyet önrendelkezési jogától erőszakkal megfosztottak? Kié ez az ország? A népé-e vagy a darabantoké? Habsburg-birtok-e, amelynek a kormány csak gazdasági eszélsége — vagy pedig az 1790. évi törvények értelmében önálló, független ország?

Büntető törvényünk

az abszolutizmus szolgálatában.

Írta: Nagy Sándor dr. volt képviselő.

Mikor a tudósok és humoristák a büntető jogot megalkották azon célból, hogy megvédjék mindazon jogtárgyakat melyek az emberiség jogait képezik, nevezetesen az életet, a testi épséget, a vagyont, a közhitelt, bizonyára nem gondoltak arra, hogy a büntetőjog védelmét épen a gazemberek fogják felhasználni az igazság megrontására, a jog és méltányosság meghamisítására. Magyarországon most látjuk és értük meg azon időt, midőn a nemzet igazainak letiprására, az alkotmány megsemmisítésére, a hazafias tisztviselők terrorizálására, a sajtó megfélemlítésére az erőszakos hatalom a büntető törvénykönyvet is elsődrendű eszközzé avatta fel.

Megborzad az ember és hitét veszti az emberi igazságosságban, mikor olvassa a Lányi-féle büntetőjogi theorriákat. Az az igazán korlátolt, a köznapiság színvonala alatt mélyen álló ügyvivő, a volt tyuk-prókátor olyan elméletekkel lép az ügyészségek és bíróságok elé, hogy kacagnunk kellene felette, ha nem volna olyan végtelenül szomorú dolog, hogy parancsainak meghódoltak az ügyészségek és egyes bíróságok. Hiszen akadt ügyész, aki megvádolta Fazekas Ágostont és akadt bíró aki elítélte. Valóban szomorú korrajzot fognak egykor írni nemzetünk jelenlegi históriájáról.

Nem esoda, ha Rudnay, a budapesti királyi biztos, aki nem királyi, hanem abszolút önkény-uralom jogokat, jobban mondva hatáskört árrogal magának, ismét a büntető törvénykönyvvel hozakodik elő, midőn a tisztviselőket arra akarja kényszeríteni, hogy a mostani hazaáruló kormány alatt is szolgáljanak. A kriminálista tünődve kérde, hogy csakugyan lesz olyan ügyészség is,

amely abból a tényből, hogy a tisztviselők, mert hazájuk ellen szolgálni nem akarnak, lemondottak, még kriminalisztikai esetet is lehet konstruálni? Bizony lehet, mert most olyan emberek vették át itt birodalmukat, akik előmenetelért, önérdékért mindenre készek és képesek.

De talán egyetlen szakasszal sem éltek annyira vissza a Lányi pribékjei, mint a törvénynek a királysértésre vonatkozó rendelkezéseivel. Az Isten tudja mennyire megy azoknak száma, akik ellen királysértés miatt bűnvádi eljárást tettek folyamatba. Tudomásom van, hogy e lap főszerkesztője ellen egész rakás király-sértési per folyik az ügyész urak dicséretes jóvoltából. Most minden király-sértés. A király ő-szentfelsége fegyverrel és szuronyyal kergette szét a nemzet képviselőit; kormánya, mely az ő képét viseli, elkobozta a gyűlekezési jogot, a sajtó szabadságot és egész sorát készíti elő olyan rendszabályoknak, melyekkel a királyi esküvel meg erősített alkotmányt elkobozni akarják. De Isten mentsen, hogy valaki bírálatot gyakoroljon a király tényei felett vagy kifejezést adjon hazafiaslelke mélységes felháborodásának. Azonnal megjelenik az ügyész, a vizsgálóbíró, a rendőrség, megannyi magyar intézmények és szervilis meghajlással sietnek, hogy segítségére legyenek az elnyomónak, szabadságunk, alkotmányunk megrontóinak.

Am bizunk a nemzet erejében, kitartásában, hogy eljön még a korszak, melyben a büntető törvényt visszaadjuk nemes rendeltetésének és kiragadva a mocskokból, melybe Lányiék lerántották, visszahelyezzük a piedesztálra, hogy védje a jogrendet és az igazságot. Lesz még idő, midőn egy hazafias ügyész kar ezek ellen fogja toganatba venni a büntető törvényt, akik most ennek segítségével üldözik a jókat, a nemeseket, a hazának hű és igaz fiait.

Szózat

a magyar nőkhöz.

Tudjátok ugy-e, hogy a magyar költő így zeng rólatok:

Magyar hölgynek születél!

Áldd érte sorsodat!

Magyar hölgynek születni

Szép és nagy gondolat.

„Szép és nagy gondolat,” mert a magyar hölgynek nemcsak női, hanem honleányi kötelességei is vannak. Régi időkben nem egy magyar nő ott harcolt férje, vagy apja oldalán, karddal a kezében, vagy ette övével a száműzetés keserves kenyerét és nem egy eladta minden értékés holmiját, hogy a haza oltárára rakhassa.

Most is nagy feladat vár a magyar hölgyekre. Nemcsak az, hogy mint Szalay Lászlóné Kassán, imádkozzék és a felekezeti papjait közimára kérje fel a honért, nemcsak a ruházkodásban való önmegtartás és az osztrák áruk elutasítása; hanem még hatékonyabb erkölcsi harc is, ami talán eldötheti az egyenlőtlen küzdelmet, amely a minden törvényen átgázoló, bitórló hatalom és a nemzet hű fiait között folyik.

Olvassátok el azt a hazafias hangú, szívből jövő és szívekhez szóló felhívást, melyet Vay Gáborné grófnő írt. Néhány jellemző sort itt adunk belőle:

„Némák voltunk mostanáig — de megjött az idő, hogy a magyar nők ajkai is megnyiljanak és vele együtt tetteik is érvényesüljenek. Hazánk megmentésére legyen irányva minden nő törekvése s a magasztos ügy diadalához járuljon hozzá rendelkezésére álló minden eszközzel — tekintet nélkül arra — hogy nagy, avagy kisállású-e, asszony-e vagy leány, gazdag-e vagy szegény. Kötelessége mindenkinek, aki a magyar konyeret eszi vagy a magyar föld javait élvezi.

Ti akik külföldi utra készültök, térjete vissza és ne hagyjátok el a hazát most, mikor bajban van! Ti pedig, akik összes szükségleteket Bécsből szerzitek be, fordítsátok figyelmeteket a magyar iparra és segítsetek a kereskedőknek abban, hogy rak-táraikat honi iparcikkokkal szerezhesék föl. S végre azok, akiknek pénze és társadalmi állása van, ne habozzon a nemzeti küzdelem céljaira fordítani minden anyagi és erkölcsi erejét — egyéni hiúságát.

Magyar anyák! Ne vigyétek mulatni leányaitokat most, a mikor hazánk politikai életét megszüntették és a nyers erőszak uralmát behozták. Azt a tömérdek pénzt, a mit osztrák cikkekből készült ruhákra és ékszerekre adtok, adjátok oda inkább azoknak a bátor és becsületos tisztviselőknek, a kik családjukat megfosztották a mindennapi kenyértől, csak hogy továbbra is a magyar eszmékhez hűen kitartsanak. Hányan vannak közülök, akik ma, a zsarnokok törvénytípró uralma alatt az utcára kerültek, bizonytalan jövőnek elibe nézve s kiket a nyomor és szenvedés torkon ragadt, a nélkül, hogy derukukat beadták volna.

Bál, est és verseny helyett adjunk kenyeret a hazafias családok gyermekeinek, buzdítsuk a osztrákokat, lelkesítsük és világosítsuk föl a népet. Járjunk faluról-falura, ha kell és ki-ki saját vagyoni állása, befolyása és körülményei szerint adjon és újra

meg újra adjon! Oltuk leányaink szívébe, hogy most nincs idő a szórakozásra és mulatságra — hanem lélekemelő szent feladat áll mindegyikünk előtt és ezeket teljesíteni kötelessége az öregeknek, fiataloknak, szegényeknek és gazdagoknak egyaránt.

Tagadjon meg minden magyar hölgy minden közöséget, sőt minden tiszteletet is, oly férfival szemben, a ki magyar létére a haza ellenségeinek segítséget nyújt adás munkájában.

Halljátok, mit ír Ordódy Vilmosné Léván működő szolgabíró fiához: „Jere haza! Ne szolgálj törvénytelen főispán alatt. Hadd ott hivatalodat Egy falat kenyér jut számodra, anyád házában. Ellenkező esetben soha életemben nem tudnék rádézni — a hazaárulóra...”

Vessétek meg azt, aki elég galád hazája ellen dolgozni, bármi közel álljon is az a megtévelyedett hozzátok és csak akkor bocsássatok meg neki, ha megtér, ha a haza mellé áll.

Nagyon sok szereplő „magyar” férfunak már oly vastag az arcbőre, hogy a férfiak legkeresettebb sértéseire sem pirul el. De ha Ti lezsidjátok, vagy végső esetben leköptek: ez talán használni fog az elvetemedetteknek. Bennetek bizunk még. Ti aljasokká nem lehettek és aljasságot könnyösen nem nézhetek.

Csak a ti erkölcsi felháborodástok és közbelépésetek állíthatja még meg azt a gyalázatos áradatot, amely pénzével sok — eddig tisztességesnek hitt — keres férfiut hajtott máris igájába, spadassinul, vagy kémül, örült hatalombitorlók, erkölcsi rohadást hintő átkozott kezében.

Jusson eszetekbe az egri nők nagy sikertü harca! A magyar alkotmány várát ostromolják a politikai hitetlenek és ha bevehetik, még titeket sem fognak kimélni.

Még most nem késő. Még csak a külső sáncokban dühög az ellenség. Ne várjátok meg, amíg a belső falakig ér!

Magy nők! A haza tőletek is elvárja, hogy minden lehető elkövessetek a védelmére. Avagy megakarjátok tagadni magyar voltotokat? Nem hiszem. Vessétek meg, az árulókat! Az Isten áldása lesz jutalmatok.

Hajdúvármegye.

Beszámoló 48-as követek.

Pap Elek, a nádudvari választókerület népszerű öreg képviselője vasárnap tartotta meg beszámoló beszédét a kerület egyik legnépesebb községében, Kabán. Kisérletében volt Benedek János hajduböszörményi képviselő is. A vasuti állomáson óriási néptömeg várta Papp Eleket, ki a hozzá intézett üdvözlő beszédre meghatóttan mondott köszönetet a gyönyörű fogadtatásért.

Az iskola tágas udvarán a kabai, nádudvari, püspökladányi, földesi és tetétleni legjobb polgárok zsúfolt tábora előtt Dobi Sándor, kerületi elnök üdvözlő és megnyitó beszéde után az ő jól ismert, telpraesett magyaros modorában tartotta meg beszámolóját; ismertette a politikai helyzetet, a hatalomnak az alkotmányra intézett gyilkos támadását s végül a nemzeti ellenállásban való törhetlen kitartásra buzdította lelkes híveit. Darús mozanata volt a beszámoló, mikor arról szólt Papp Elek, hogy az osztrák sas alkotmányunk szívébe markolt...

— Le kell a körmit vágni! — kiáltotta közbe Teleki Mihály tetétleni választó polgár, amit általános derültséggel és helyesléssel fogadtak.

Beszámoló beszéde után, mely általános tetszésre talált, Benedek János, majd Purjesz Lajos szerkesztő intéztek beszédet a néphez.

Lőrinczi Sándor, a kabai függetlenségi párt elnöke megköszönte ezután Papp Eleknek eddigi fáradhatatlan s kiváló munkáját s az összes polgárok tüntető éljenivalgása közt most már hetedizben ismét felajánlja neki a nádudvari kerület képviselőjelöltségét. Pap Elek ezt el is fogadta. Beszámoló után az első kerületi olvasóköri barátságos összejövetel volt Pap Elek tiszteletére, ki már negyedszázad óta képviseli s togja is képviselni, míg csak él, a nádudvari választókerületet.

Rákosi Viktor, a hajdunánási választókerület képviselője vasárnap Hajdubárházaon tartott beszámolót. Szombaton megérkezett a részt vett az aznap este rendezett tombolapestélyen. Vasárnap délelőtt a vendéglő nagytermében összegyűlt választók előtt megtartotta beszámoló beszédét. Közben a tömeg annyira szaporodott, hogy a vendéglő udvarát is megtöltötték, mire az időközben megjelent csendőrség őket szétoszlatta. Délben bankett volt Rákosi tiszteletére, melyen nagy számmal jelentek meg a választó polgárok.

Az aszfalt betyárok.

Írta: Pintér Gyula.

— Valamit kell tenni — szavalta nagy tüzzel a kis Dériné a Halomszegiek zsúrján mert ez már tűrhetetlen, a mit ezek a tola-kodó aszfalt betyárok véghez vizznek. Hiszen tiszteséges asszony már fényes nappal se mehet tőlük kísértő nélkül végig az utcán.

— Ugy van zugta rá az egész asszony-sereg — valamit tenni kellene. De mit?

— A lapokhoz kellene fordulni, hogy bélyegezzék meg őket — vélte egy szelíd szőke asszonyka.

— Milyen naiv vagy te, Bellácskám — kacagta a tapasztalt háziasszony — hiszen a szegény újságírók már száz akó tintát rápaszaroltak arra a témára, de nyomtalanul hangzik el a szavuk. Az utca lovagjain nem fog az erkölcsi prédikáció.

— A rendőrséget kellene igénybe venni — hangzott az újabb javaslat.

— Lári fári — mondta ki a szentenciát az egész kórus — az mindig nagy feltűnéssel jár és disztíngvált asszony csak nem csinál utcai spektakulumot.

— Nincs itt más mód — fejezte be a vitát a tüzzől pattant Kardos Béláné — maguknak kell megvédelmeznünk magunkat a tola-kodók ellen. A mi engem illet, én még mindig módját tudtam ejteni, hogy kitérjek előlük, vagy megszabaduljak tőlük.

Ebben a dologban nem érnek semmit az ugynevezett erőlyes rendszabályok. Itt csak a tapintat, leleményesség és ügyesség segít. Lájjátok, engem már hetek óta üldöz valami ficsur. A Váci-utcában, a Kossuth Lajos-utcai korzón nem tudok egy lépést tenni, hogy a sarkamban ne legyen. De eddig még nem tudta annyira vinni, hogy megzölythasson; csak a szemtelen fikszizásával bosszant. De a világ minden kin-cseért se árulom el a bosszuságomat; egyszerűen tudomást se veszek a szerencsétlen flótásról. Am, ha merészebb válik a tola-kodása, majd megkapja tőlem a leckét.

Az asszonyok arcán gunyos mosolyok villantak át. Azután másra vitték a beszédet

Másnap a Kossuth Lajos-utcán megint utjába akad Kardos Béláné a gavallér. Éppen vásárlásokat végzett a csinos asszonyka, s kezében egy természetes csomaggal indult haza, a közelfékvő Szentkirályi utcába. Elszébb jutottak azok a gunyos mosolyok, amelyekkel barátói a zsuron kísérték az elbeszélését, s hirtelen elhatározta, hogy végez ezzel a tola-kodó emberrel.

Ezuttal nem élt azzal a taktikával, amit már hetek óta követett, hogy miandig valami ismerős asszonnal, vagy férfival ment végig a korzón, hogy távol tartassa magától a ficsurt, aki fáradhatatlan kitartással járt utána. Most tehát csak futólag köszöntötte

az ismerősöket, s megállott egy áruház fényes kirakata előtt.

Amint előre tudta, úgy történt. A gavallér mindjárt ott termett mellette s mohó vágyakozással tekintett a szemé közé. Ő pedig nem tért ki a fikszirozás elől, hanem egy bátorító pillantással elfogadta a flirtot.

A fiatal ember rögtön elvesztette a fejét. Meglehető ügyetlenül kiszalajtotta a száján a banális szót:

— Nem engedné még, nagyságos asszonyom, hogy segítségére legyek és a lakásig elvigyem ezt a kis csomagot?

— Hát hozza, ha nem restelli — felte bájos mosolylyal Kardosné. Különben ugy se messze kell járnia, mert itt lakom közel, a Szentkirályi utcában.

— Óh, milyen boldoggá tesz — kezdte az áradozást a gavallér.

— No, ha olyan nagy gyönyörűség ez magának, hát akkor jöjjön, még vásárlók egyet-mást.

Bementek még két-három boltba, s mire kijutottak a Kerepesi utra, a fiatal embernek már mind a két keze tele volt csomagokkal.

Beszélni azonban nem volt módjában, mert a fürgé asszonyka olyan gyors iramban futott kereszttül a sürfi tömeg között, hogy a tolongásban még lépést sem tudott vele tartani.

Kardosné utközben bement még egy divatárus boltba, s hamarjában ott is beco-

Délután a Kassinóban és polgári olvasó körben tartott beszédet Rákosi, mi alatt a csendőrség készenlétben volt és a főbb utcákon cirkálva, azokat folyton megszállva tartotta. Zavarás nem volt. Rákosi este 10 órákor elutazott.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Szerda, márc. 7. „Szécsi Mária.“ Vigjáték Szerényi Gizella felléptével. (C)
Csütörtök, márc. 8. „Fromon és Risler.“ Szinmű Szerényi Gizella felléptével „A“
Péntek, márc. 9. „Folt amely tisztit.“ Dráma. Szerényi Gizella felléptével. (B)
Szombat, márc. 10. „Gül baba.“ Operetta. (C)
Vasárnap, d. u. „Csöppség.“ Vigjáték. Bérletszünet.
Este: „Hunyadi László. Opera. Bérletszünet.

Bérlet 130. szám (B)

Kedden, 1906. évi március hó 6-án:
Ujdonság! Itt harmadszor Ujdonság!

Baccarat.

Szinmű 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Lebourg Charles báró	—	Békés Gyula.
Lebourg báróné	—	Ardai Ida.
Heléna	—	Markovits M.
Lebourg Amedeé	—	Szakács Andor.
De Brial herceg, tábornok	—	Deési Alfréd.
De Brechebat Armand gróf	—	Krasznay Ernő.
De Chacéroy Róbert	—	Ternyei Lajos.
Bragelin	—	Sarkadi Vilmos.

HIREK.

A királyi biztos első ténykedése.

Bevonulás a megyeházára.

A polgármester ellenállása.

március 6.

Naszády Iván a teljhatalmu királyi biztos már ma reggel megkezdte a

magoltatott valamit egy természetes dobozba, s azt is hű kísérője karjai közé tette.

A fiatal ember erre már savanyu képet vágott a mulatsághoz, de mit volt mit tenni, nem utasíthatta vissza a dobozt. Resignált arccal ballagott tehát a pajkos asszony után, be a Szentkirályi utca egyik nagyobb bérházába. Beszélgetést azonban még most se kezdetett, mert Kardosné olyan szaporán szökdöcselt föl a lépcsőn, hogy két három fokkal mindig előbb járt.

Végre elértek a lakás ajtajához. A szép asszony csöngtetésére megnyílt az előszoba ajtaja.

— No kedves barátom — mondta itt nyájasan az asszony — rakja csak le azokat a csomagokat ide az asztalra. Így ni. Nagyon szépen köszönöm a szíveségét. Ezt a csokélyiséget pedig fogja a fáradozásáért. S ezzel két darab husz fillérest nyomott az ámuló gavallér kezébe.

— De nagyságos asszonyom! — Ez a pár krajcár magának kevés ugy-e? Persze igazsága van. De nincs nálam több aprópénz. Hanem várjon csak itt egy pillanatig, mindjárt kiküldöm az uramat, az majd kifizeti magát.

Ezzel belebent a szobaajtón. A fiatal ember pedig hszadonlővel, hanyathomlok rohant le a lépcsőn. A szobaleány alig tudta utólrni az utcán, hogy átadja neki az ott felejtett kalapot.

hivatalos működését. A sajtó képviselői előtt még tegnap délután kijelentette, hogy ma délelőtt 10 órákor a megyeházára, 11 órákor pedig a városházára vonul díszes kíséretével.

Az utcai közönség már reggel érdeklődéssel várta a történéndőket és elhelyezkedett a Piac-utca és Szentanna-utca sarkán levő vármegyeház épülete előtt. Délelőtt 9 órákor azonban egy szakasz csendőr érkezett Marjalaky Imre hadnagy vezetése alatt a megyeházára és kiszorította a közönséget az utcára. A csendőrszakasz parancsnoka rögtön kiosztotta a szerepeket a csendőrök között. Négy csendőr a járdán sétált fel alá, hogy megakadályozza a csoportosulást, a vármegyeház kapujában öt csendőr állott, akiknek szigorú parancsuk volt, hogy csakis ujságírókat és megyei tisztviselőket bocsájthatnak be a kapun, a ki ebbeli minőségét igazolni tudja. A Szentanna-utca sarkától a Miklós utca sarkáig, a Bankpalotától, a másig oldalig és a Frohner szálló előtt kordont vontak a csendőrök, úgy, hogy ez idő alatt a forgalom is szünetelt.

Szóval a legmesszebbmenő óvin tézkedéseket megtették, hogy Naszády ur drága életét biztonságban tudják. — Erre pedig alig volt szükség, mert bár a népharag felkorbácsolódott, mégis oly nagymérvű a higgadság, hogy Naszády urnak nem kell tartania semmitől sem.

Sőt határozottan elítélendő ez a nagy katonai fedezet, mert ezáltal csak izgatódik a tömeg, amelynek akármilyen békés szándéka is legyen, könnyen kijöhet a sodrából. Már pedig azt hisszük, hogy Naszády urnak nem áll érdekében forradalmat provokálni Debrecenben, mert épen ő hangoztatja mindent, hogy simán akar mindent elintézni.

A mai eseményekről a következőkben vagyunk részletes hiráddal:

Naszády lakása előtt.

Fél 9 órákor vonult fel a csendőrség egy százada Gorecky csendőr főhadnagy vezetése alatt, a Rákóczi utca 11 számú ház előtt és a királyi biztos lakásával szemben foglalt állást. E szokatlan jelenség a különben is csendes utcában népesödülteket okozott a mely teljesen nyugodtan viselkedett, tüntetve néma hallgatással. Fél 10 órákor vonult fel a 7 es Vilmos huszárezred 5-ik és 6-ik százada Gróf Szapáry százados vezetésével a 75-ik század a Csapó utca és a Rákóczi utca torkolatánál foglalt állást, a melyet Kapsi főhadnagy vezényelt. A 6-ik század az utca tulsó részén vonult fel. Így az utca teljesen elzárva Naszády királyi biztos lakása teljesen megvédve ő maga biztonságban érezve, nyugodtan reggelizett.

Fél 10 óra után érkezett Nagy Győző tábornok és egyenesen a királyi biztos lakásába ment. Valamivel később jött Rásó István titkár, aki Nagy Győző tábornokkal jött ki a lakásból gróf Szapáry századossal és Goreczki főhadnaggal tárgyaltak. Fél 10 órákor érkezett meg a 19 számú kétfogatu bérkocsi is és megállt a királyi biztos lakása előtt, az egybegyűlt tömeg nem állhatta meg szó nélkül hogy kifakadásukkal ne illessék a darabont bérkocsist.

Pont 10 órákor jött ki lakásából Naszády Iván királyi biztos Nagy Győző tábornok és Rásó István titkár kíséretében.

Egy ál-megyei hajdu nyitotta ki a kocsi ajtaját és belépett a királyi biztos a kocsiba, abba a kocsiba amelybe debreceni ember nem fog ülni soha, mellette Rásó István foglalt helyet, a hajdu pedig a bakra ült. A kirendelt tisztek „kardot ránts“-ot vezényelték, a lovas csendőrök a kocsit körülvették. A 6-ik huszár század elől ment középen a királyi biztos kocsija, utána az 5-ik század, és elindult a díszmenet, a Rákóczi-utcából a Nyomtató-utóán át a Vár-utcán keresztül, ki a Piac-utóára a megyeháza elé.

A megyeháza előtt.

Mint már fentebb jeleztük a vármegyeháza meg volt szállva csendőrökkel. Az udvaron állott 28 csendőr szuronyos puskával, a folyosókon kettésével, továbbá a főispáni lakásba vezető lépcsőkön végig állottak a csendőrök. Igazán neveltséges látvány volt. Az utcán megjelent négy szál rendőr is Bardóc András rendőrbiztossal, hogy a komédia még nagyobb legyen.

Pontban 10 órákor már messziről hallatszott a huszárlóvak patkóinak csattogása.

— Jön a királyi biztos, — sugdosták az emberek egymásnak. És tényleg jött is.

Elöl hat csendőr vágatott Bodnár őrmesterrel az élén, a 19 es bérkocsit egy század Vilmos huszár vette körül a kocsi előtt közvetlenül Goreczky Kálmán csendőrfőhadnagy lovagolt, a kocsi mellett jobbról és balról ugyancsak két csendőr. A bérkocsi bakján egy vármegyei hajdu ült, benn a kocsiban pedig Naszády királyi biztossal Rásó István miniszteri segédfogalmazó, akít titkári minőségben melléje osztottak be.

A vármegyeház kapujában szétnyílt a huszárszázad és a kocsi behajtott a kapu alá.

A vármegyeházán.

Weszprémy Zoltán alispánhelyettes, főjegyző még tegnap elfoglalta az alispán hivatalos helyiségét akkor, amikor a főispáni lakás kulcsait Rásó Istvánnak kiszolgáltatta.

A megyei tisztikar a folyosón várta a királyi biztos megérkezését. Mikor leszállott Naszády a kocsiról, egyenesen Weszprémy főjegyző hivatalos szobájába ment Zelai miniszteri osztálytanácsos kíséretében, aki a megyeházán várta be odaérkezését. Weszprémy állva fogadta a királyi biztost, aki bemutatkozott neki:

— Naszády Iván Hajduvármegye és Debrecen szab. királyi város teljes hatalmu királyi biztos vagyok, itt van a legfelsőbb királyi kézirat, amit ezennel bemutatok.

— A királyi kézirat tartalmát ismerem, mert az megjött a vármegyének is — felelte a főjegyző. Azonban, amíg a vármegyeház területén csendőrséget látok, addig nem tárgyalok senkivel sem. A vármegyeház területén biztonságban érezheti magát mindenki, erről felelek.

Naszády megígérte, hogy a csendőrséget eltávolíttatja és felszólította Weszprémy főjegyzőt, hogy őt hivatalos helyiségében, — mely a főispáni lakás — azonnal keresse fel.

Mikor az ajtón kilépett, magához intette Gereczky csendőrfőhadnagyot és így szólt:

— Kérem főhadnagy ur, rendelje ol a csendőrséget a vármegyeház területéről, itt arra szükség nincs és csupán az utcán tartózkodjanak.

A főhadnagy azonnal eleget tett a királyi biztos parancsának és a csendőrök a városházára vonultak.

Naszády ekkor felment a léposón a főispáni lakásba, melyet hivatalos helyiséggé alakítottak át és ott fogadta Wessprémy főjegyzőt. Ott megtekintették a lakosztályt, a királyi biztos utasításokat adott a berendezésre vonatkozólag, mert a kirendeltség ott fog lakni. Felszólította a királyi biztos a főjegyzőt, a rendkívüli közgyűlés egybehívására, amire Wessprémy kijelentette, hogy a törvényes 8 napi határidőre összehívja a közgyűlést. El is határozták, hogy a rendkívüli közgyűlést e hó 17-én tartják meg.

Egy óra hosszat időzött Naszády a megyeházán és eltávozott ugyanugy, mint a hogyan odaérkezett.

A városházán.

A megyeházáról elvezényelt esendőrök a városházát szállották meg és senki természetű lelket oda fel nem bocsátottak, hacsak rendőri igazolványa nem volt. A tisztviselők és tanácsnokok a polgármesteri titkár szobájába gyűltek össze és megvitatták az eshetőségeket. Azt tudták, hogy Kovács József polgármester szigorúan ragaszkodik a közgyűlés és az alkotmányvédő bizottság határozatához és a közgyűlés összehívását megtagadja. Várták azt is, hogy a királyi biztos karhatalommal nyitattja föl a közgyűlési termet, azonban ez sem történt meg. De ami késik nem mulik.

Alig múlt el néhány perccel 10 óra, amikor az ablaknál állók izgatottan kiabáltak.

— Jön már! jön már!

És tényleg csattogtak a lovak patkói, kocsiörgés hallatszott és a királyi biztos kocsija befordult a városháza udvarára. Lassan haladt föl a léposón Zelai osztálytanácsos és Rásó István titkárja kíséretében.

A polgármester egyedül volt szobájában, amikor Naszády belépett udvariasan bemutatkozott.

— Naszády Iván vagyok Debrecen város teljhatalmu királyi biztosja. És bemutatnám kinevezéséről szolgáló királyi kéziratot letéve azt a polgármester asztalára.

A polgármester erre így felelt:

A királyi kinevezés ellen nem tehetek kifogást.

Jön az erőszak.

Majd így folytatódott a beszélgetés:

— Hajlandó polgármester ur a rendkívüli közgyűlést egybehívni? kérdezte a királyi biztos.

— Ezt nem tehetem — felelte a polgármester, mivel attól engem a törvényhatóság eltiltott.

— Felezölitom a polgármester urat, hogy a közgyűlési termet nyitassa föl.

— Ezt sem tehetem, mert ettől is szigorúan el vagyok tiltva:

— Kijelentem, hogy e két kívánságomat írásba foglalom és el fogom önnök küldeni és az esetben, ha azután is ellentáll, ugy karhatalommal fogom a közgyűlési termet felnyitni és magam fogom a rendkívüli közgyűlést egybehívni, vagy másképen intézkedem.

Erre a polgármester nem felelt, Naszády meghajtotta magát és eltávozott.

A városháza kapuja alatt kocsi ült és lakására hajtatott.

Hangulat a városházán.

A királyi biztos távozta után a esendőrök is elvonultak és az utcán járó-kelők, köztük nagyon sok diák feltódult a városházára, a közgyűlési terem elé, ahol Balog Bálint városi hajdu őrizte rendületlen nyu-

galommal a veszélyben levő pecsétet. Izgatottan tárgyalták a dolgokat és mindenki a legnagyobb elismeréssel szölt Kovács József polgármester nyílt, férfias és amellet diplomatikusan eljárásáról. Az összeverődött tömeg lelkesen megéljenozte a polgármestert, s végül rárendítették a Kossuth-nótára.

A városban pedig minden csendes. A józan nép megy nyugodtan a dolgai után. Hiába izgatják katonai felvonulásokkal, esendőr atakokkal, kardlapozással. Csak tőr némán és megadással viseli a nagyvási hőbortban szenvedő hatalom által megjelölt sorsát. Várjuk a holnapot. Szenzációs időket élünk, minden napra jut belőle egy év-kanállal. Letzter József fényképész kitünő pillanatfelvételeket csinált Naszády bevonulásáról. Legalább megvannak örökítve a debreceni abszolútizmus élő alakjai.

— **Bőjti istentisztelet.** Az ág. ev. templomban szerdán d. u. 3 órakor bőjti istentisztelet lesz.

— **Az új állami hivatal.** A királyi biztos rendeletére még az éjszaka folyamán berendezték a vármegyeházán levő főispánlakást, ahol ma reggel a királyi biztos hivatala Zelei miniszteri osztálytanácsos vezetés alatt megkezdte működését. A királyi biztosság tisztviselői a vasúti állomáson laktak, mert még nem kaptak szállást a városban. Az új állami hivatalhoz ládászámra érkeznek a nyomtatványok. Ugy látszik, az új hivatal hosszabb időre akar berendezkedni.

— **Az adózó Debrecen.** Faust Elek pénzügyigazgató a közigazgatási bizottság hétfői ülésén terjesztette elő az adóprás február havi működését. Eszerint egyenes adóban 2816 korona folyt be, a mely összeg a múlt év február havában kimutatott 101962 koronánál 99146 koronával kevesebb Hadmentességi díjban nem folyt be semmi. Bélyegjövédékben a vármegye fogyasztását is beleértve 117352 korona, jogilletékben 45912 korona, díjjövédékben 968 korona, dohányjövédékben a vármegye fogyasztásával együtt 134198 korona, fogyasztási adóban 50511 korona folyt be. Hogy állami adó befolyt egyáltalán, annak tulajdonítható, hogy az állami és vasúti alkalmazottak adóján hivatalból levonták. Más nem is fizetett adót Debrecenben.

— **Diákok a kis Naszádi ellen.** Emelítést tettünk már arról, hogy a kegyesrendi főgimnázium kis diákjai bojkottálták a királyi biztos fiát, aki IV. gimnázista. A kis diákok, mint értesülünk, a csendes bojkottnál nem állottak meg, hanem elpáholták a kis Naszádit, akit alighanem ki is fognak venni az iskolából, mert elvégre is nem állhatnak esendőrt a fiu mellé is, hiszen az kell a királyi biztos becses személyének a megvédésére.

— **Az ifjuság békés tüntetése.** A királyi biztos bevonulásának estéjén, sok száz ifju csoportja hőmpölygött a Nagytemplom mellett. Hazafias nóta szállt el az ajkairól. A tavaszi szellő messze ragadta s nem telt bele néhány perc, a jól ismert akkordok a járó kelők ezreit vonták össze. Az ifjuság felvonult a Nagytemplom előtt elterülő széles köemelőnyre, utánuk a nagy közönség s aki nem juthatott fel, az a széles tőren állott fel. Felzudult a magyar imádság s az első hangokra mindenki leemelte kalapját. A nagy templom előtt, Isten szabad ege alatt erőteljesen zugott a magyar imádság: „Isten áldd meg a magyart!” Amint a Hymnus elhangzott, a közönség csendesen eloszlott s az ifjuság is szépen elvonult a templom mögött. Néhány perc múlva csendes volt az utca. Akkor érkeztek meg, az éneklésről, az imáról értesített esendőrök. Talán valami tüntetésről tartottak, de csoportosan termettek a nagytemplom és a főiskola környékén, de már

akkor a „Szabadság”-szobor és a főiskolai Petőfi-szobor előtt is lezajlott a békés tüntetés.

— **Meghívó.** A függetlenségi kör évi rendes közgyűlése f. hó 11-én, vasárnap d. u. 3 órakor tartja a kör Csapó utcai helyiségében. Tárgyak: 1. Évi jelentés. 2. Számvizsgálók jelentése. 3. Könyvtárnoki jelentés. 4. Indítványok. — E közgyűlésre a kör tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

— **Az álmegyei hajdu.** Mikor a királyi biztos kocsija a Piac utcán végig haladt, a közönség körében óriási felláborodást keltett, hogy a bakon vármegyei díszruhás hajdu ült, oldalán tarsoly lógott a vármegye címerével.

Utána jártunk a dolognak és kiderült, hogy az az alak, a ki a királyi biztos kocsijának bakján ült, már nem vármegyei hajdu és jogtalanul használja az egyenruhát, a tarsolyt és a megye címerét.

Ez az alak ugyanis Boglyó András volt megyei hajdu, a ki a már nyugalmazott alispán, Rásó Gyula hajduja volt és a legnagyobb visszaélés volt, hogy a bakra ültették. Maga az alispánhelyettes főjegyző erőlyesen tiltakozott e visszaélés ellen. Ugy értesülünk, hogy a hajdu is visszaélést követett el, mert elbocsátása után nem szolgáltatta be a megye címeres tarsolyát és azt jogtalanul viselte. De a legocsányabb visszaélést követte el az, a ki a már nem is megyei hanem Rásó Gyula volt alispán házi cselédjét vagy inasát kirukkoltatta.

De hát ez a csekély visszaélés és törvénytelenység eltörpül — a többi mellett. Nem is kellene észrevenni az efféle apróságokat.

— **Lapelkobzás.** Ma délelőtt 9 órakor az ügyész indítványára a vizsgálóbíró elkoboztatta a „Szabadság” mai számát. Az elkobzásra Gáspár Imre vezércikke adott okot, amelyben az ügyész királysérést látott.

— **Huszártisztek Vilmos császár-nál.** A múlt héten fényes udvari ünnepségek voltak Berlinben. Vilmos császár kettes családi ünnepet ült, házasságának 25 éves fordulóját második fia: Eitel Frigyes herceg esküvőjével együtt ünnepelték meg. Az ezüstlakodalmon és a fiatal hercegi pár esküvőjén három debreceni 7 es huszártiszt is résztvett. A 7 es Vilmos huszároknak tulajdonosa a császár s az ezred háromtagu küldöttséggel küldte el nászajándékát az új párnak. Gróf Zedwitz ezredes, Hirsch százados és Fanta Géza főhadnagy voltak a küldöttségben. A császár külön kihallgatáson fogadta a huszártiszteket és gárdatiszteket rendelt melléjük kalauzolásra. A német császár ki is tüntette a Vilmos huszártiszteket. Gróf Zedwitz a vörös sasrend I osztályu, Hirsch százados és Fanta Géza főhadnagy a vörös sasrend II. osztályu érdemjelét kapta. Visszajöttükben a három tisztet Bősben kihallgatáson fogadta az uralkodó.

— Nem kell a tizenkilences bérkocsi! A rettenetes Ivánt tudvalevőleg a 19-es számú két fogatu bérkocsi hozta be a vasútról hétfőn délben és a nép akasztófahumora még aznap este már elkeresztelte a fiakkert. Ugyanis az este egy elegáns külsejű ur akarta a kocsit használni, midőn a kocsi körül ácsorgó tömeg közül többen a kocsi ülni akaró uri ember felé ilyen kiáltások hallatszottak:

Ne tesszen beletülni! . . . Ez hozta be a királybiztost . . . Rosszkocsi ez! . . .

Az illető uri ember más kocsi ülni. Szóval a hallgatag bojkott megkezdődött a 19-es bérkocsi ellen.

— **Adósságfizetés pofonnal.** Boda Ferenc, a polgári kör 74 éves öreg szolgálja panaszt emelt ma Toldi Lajos joghallgató ellen, aki azért, mert 2 korona 86 fillér billiárd tartozását kérte tőle, megpofozta. A szegény öreg körszolga a panaszához orvosi látletet is csatolt. A durva lelkű fiatal ember ellen az eljárást megindították.

— **Hasonszenvi gyógy mód.** Amint már megirtuk, a sárospataki homeopatha orvos dr. Katona Mihály a napokban megkezdte rendelő óráját Debrecenben. Rendelni fog március 8-ától, esütörtöktől kezdve minden héten két nap: esütörtökön és pénteken.

— **A tisztviselőket behívják katonának.** Az abszolutizmus sorra próbálgatja az erőszak fegyvereit. A legsötétebb idők arzenáljából, már előkerült a java s most új modellű fegyvereket kovácsoznak az ellenállás megtörésére. Ezek közül való az a katonai intézkedés, amelyről mélységes szomorúsággal értesülünk, bár manap a terrornak semmiféle nyilvánulása sem meglepő. A hadtestparancsnokságok — értesülésünk szerint — legfelső parancs alapján katonai szolgálatra hívták be az ellenálló törvényhatóságok tisztviselőit, akik tartalékos viszonyban a közös hadsereg kötelékébe tartoznak. A parancs szerint a bevonulás azonnal kötelező. A behívók kézbesítése folyamatban. Különböző erőszaknak ez az eszköze nem új. Tisza István találmánya, amelynek a volt miniszterelnök a vasutasztrájk idején vette hasznát.

— **Szózat a magyar nőkhöz.** A Magyar Védő-Egyesület női osztálya lelkes szózatot intézett a magyar nőkhöz és a magyar női egyesületekhez. A mostani szomorú idők igen alkalmasak arra, hogy a felhívást megszívleljék ezek, a kiknek első sorban kíván a magyar asszonyok. Nem áldozatot kíván a szózat, hanem csak hazafias kötelesség teljesítését, a magyar ipar pártolását. A lelkes felhívásból közöljük a következő részt:

Egy édes, mélabús érzés székel a magyar nő szívében, ez honának szeretete. Más nemzet leánya hasonlót nem érez; vannak egyebütt is honleányok, büszkék, hűen érzők, de más az. A mi szívünk honszerelmét megszentelő a százados köny és bánat, így örököltük mi, így száll anyai szívünk vérén által jövőndő nemzedékre. Mert mi nem vagyunk boldog nemzetnek leányai! De ha fölmagasztal a szenvedés, úgy általa emelkedik a magyarban a honszerelmé eszményi fájdalom magaslátára, a fájdalom adottköltöket e népek és ez alkotja mega magyar honleány ideális alakját. Ehez a honszerelmehoz fordulunk, kérve kérjük, a magyar nőket, emelkedjenek fölül a köznapi élet közönyén és hallják meg szavunkat. Évente kilencszáz millió korona vándorol ki ez országból árukerért, melyeket Ausztria és a külföld zudít reánk. Mire egy magyar anya fiát fölneveli, e vándorló milliók szédületes számokká tornyosulnak: egy elveszett nemzeti gazdag és hatalommá, melyből az ő fia is részt kérhetett volna, mint férfi a munka világában.

Nőegyesületek széles e hazában! Ti hozzátok is szól csengő szózatunk! Magyar nőegyesületek, mentsetek meg a magyar népet a nyomortól, a magyar ipar pártolása által! Hogy miként? Komoly, magukban tett fogadalommal és bátor elszántsággal a nyilvánosság előtt. Mindenekelőtt a sok magyar női egyesület nyújtson kezét egymásnak, itt nem tesz különbséget rendeltetés és cél, ez egy nagy nemzeti feladat és egy nagy nemzeti kötelesség, melyet minden más célnak támogatni kell. Régi bünt tegyen jóvá a magyarság, de siessen, mert a vándorló milliók áradatában elvész a nemzet. Ébredjenek a lelkiismeretek, szabadon, emelt fővel kell hirdetni Deák Ferenc mondását: „A mit nekünk a honi ipar nyújthat, azt idegenből venni, hazánk elleni bűn!” Tehát nem is áldozatot kérünk! A mi egyelőre még nem készül lthoz, ám azzal lason el bennünket a külföld — egyelőre! De a meglévő karoljuk föl haladéktalanul és nyári záporosó termékenyítő hatásaként a fogyasztás nyomán új meg új, és mind jobb termelés fog keletkezni minden téren. Ki tagadhatja ezt? Hiszen ez a fejlődés el nem fojtható törvénye. Mihelyi a magyar asszony a

magyar boltban magyar árut kér — akkor majd kitűnik, hogy van ott magyar áru, akkor majd szerez a boltos magyar árut, majd kínálni is meri és fölszabadul a mostani lidérenyomás alól. A Magyar Védő-Egyesület női osztálya nevében: Desseffy Emil grófné elnök, id. Lovassy Ferencné társelnök, Elek Pálné társelnök, bedői Markos Györgyné, Vigné Feszler Ada, Hajnos Sándorné előadók.

— **Fogylok zendülése.** A lembergi fogházban — mint tudósítónk jelenti — tegnap ismét kitört a fogylok zendülése. Az előzmény az volt, hogy egy miniszteri hivatalnok, aki a fogház megvizsgálására érkezett, egy régebbi miniszteri rendelet értelmében szigorúan megtiltotta, hogy a fogyloknak hozzátartozóik eledelt, italt és ruhát hozhassanak a fogházba. Tegnap a fogház igazgatósága már nem engedte meg a behozott holmi átadását s ez annyira felbőszítette a fogylokat, hogy megöléssel fenyegették őreiket, a vasrostélyokat kiszakgatták az ablakokból, pléhedényeket kihajgálták. A helyszínére hívott katonaság megfékezte a zendülket s közülök huszonhatot vasra verve sötét magánzárkába csuktak. A katonaság egész éjjel a fogház körül táborozott s csak ma vonult vissza a kaszárnyába.

— **Aprójszág lopások.** Nincs nap, hogy aprójszág lopások ne történnének a városban. Ma is két feljelentés érkezett a rendőrségre. Wiener Dávidné Piac-utca 2 sz. a. lakosnőtől 4, Schwartz Matild József főherceg-u. 8 sz. a. lakosnőtől pedig 1 hizott libát loptak el.

— **Zichy Mihály holttestének hazahozatala.** Lukács György közoktatásügyi miniszter előterjesztésére — mint már jelentettük — elhatározta a kormány, hogy Zichy Mihályt, mint a magyar nemzet halottját Budapesten fogja eltemettetni a kerepesi uti temetőben, ahol a székesfőváros Deák Ferenc mauzoleuma közelében jelölt ki a nagy művész hamvai számára diszsihelyet. A Magyar Képzőművészeti Társulat e hónap 6-án, kedden tartandó ülésében fogja megállapítani a temetés részleteit. — Pétervárról táviratozza tudósítónk, hogy ma temették el nagy gyászpompával Zichy Mihályt, a nagy magyar festőt. A temetésen képviselve voltak az udvari körök, a diplomácia és a katonaság is. Az osztrák-magyar nagykövetség nevében gróf Csekonics tette a koporsóra a magyar kormány koszoruját. Koszorut tett a koporsóra az osztrák írói és művészi kör is. A temetés költségeit a cár fedezte.

— **Nyilvános értesítés.** A bevonult póttartalékosok szűkölködő családjai nyomorának enyhítésére a már hírlapilag is közöltetett 1403.86 adományokon felül a következő újabb adományok folytak be: 1. dr. Ábrahám Dezso ügyvéd 10 kor. 2. Polgári kör 30 kor. 3. Szathmáry Gábor gyűjtő ivén Szathmáry Gábor, 1 kor. Róff József 50 fill. Kiss Gábor 50 fill. Nagy Sándor 50 fill. ifj. Erdélyi István 50 fill. Borbáth Gyula 50 f. Valádi Lajos 50 fill. Pethő Imre 40 fill. S. Barth István 50 fill. Mészáros Károly 40 fill. Popovits Bazil, 1 kor. Kulcsár Gyula 40 fill. Botos Sándor 20 fill. L. J. 40 fill. G. Szabó Kálmán 40 fill. Borza Lajos 50 f. Radetzky R. 40 fill. Ducsi József 20 fill. Erdélyi Károly 50 fill. Patkó Imre 50 fill. Gyököres Ferencz 40 fill. Balogh István 50 fill. összesen: 10.70 fillér. Befolyt tehát eddig mind együtt véve 1454.56. Dr. Tüdös János az alkotmányvédő bizottság pénztárnoka.

— **Talált ruhák.** Néhány darab női ruha találtatott. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségnél.

— **Csendes az utca.** A kocsirobogások, társzekérvorgások, a kisvasut csillogások esendnek tiszzenek most, semmi, semmi sem tudja pótolni a rikkanoshad vidám lár-máját, azt a sürgős-forgást, azt az izgalmas nyüzsgést, amely reggelenként eláradt a még álmos utcákon, amikor felhangzott a rikkanások levegőhasító kiáltása:

— Ujságot vegyene! Szenzáció!

Ma már mintha későbbben ébredne a város. A rikkanások, ez a tarka népség, az élet nyomorúságával küzdő tehetetlen agok, békák, ifjú suhancok e dolgos szövetkező kenyérkeresetnélkültengődik, most ismeretlen tényáin, a külvárosi pincelakásokban, megfeszította a kenyérkeresettől a darabontpolitik. Retentő képez. Sokszázekszisztencia, a kit a nyomorúság félig meddig a bűn fertőjébe taszított már, de akit kimentett onnan a kenyérkeresetnek új fajtája, az ujságírulás, egyszeribe elvesztette a tisztességes megélhetésnek ezt az utolsó eszközét is s most újra ott áll a nyomor küszöbén, az elveszés, elpusztulás örvényének szélén. A társadalom szívének meg kell sajdulnia e kép látán. Sok ezer ekszisztencia elpusztulása nem hagyhat érzéketlenül senkitt

x Régen volt és soká lesz oly kedvező alkalom olosón vásárolni mindenféle célszerű ajándéktárgyakat, gyermek játékokat és műiparúru különlegességeket mint most. Mentse Henrik ujdonságok áruhaza teljesen feloszlik Piac és Szent Anna-utca sarkán, a rak-táron levő áruk beszerzési áron alul árusíttatnak el. Berendezés és a portálo eladó. 140—x—1.

x Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrőt, mely legjobb bajusznyesztő és ápolószert az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillérért utánvétellel bármintve küld a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerész, Debrecen Kossuth-utca. 107—x 4.

x A Népsegélyző-Bank megnyitja Heti befizetési könyvecskét (legkisebb 10 fillér) kiválthatók Piac-utca 42. sz. a. Lamprecht-palota földszint, az udvarban. 106—x 5.

TAVIRATOK.

Fejérváry tervet.

Budapest, március 6. A darabont-kormány a saját belső ügyeivel annyira el van foglalva, hogy nem ér rá az ország dolgaival törődni. Az eddigi sablon szerint adják ki a királyi és kormánybiztosoknak a megbízásokat a törvényhatóságok letérésére. A kabinet ujjalakítása képezi a főcél. Egyelőre megmarad Kristóffy is, Lányi is, csupán a közoktatási és pénzügyi ügyvivő tárcákat fogják betölteni. Fejérváry holnap Bécsbe utazik és esütörtökön fog kihallgatásra jelentkezni, a mikor az új kinevezésekre vonatkozólag is előterjesztést tesz.

Nem lesz választás.

Budapest, március 6. A kormány már rég elhatározta, hogy az új választásokat nem írja ki. Most ujjabban Popovics pénzügyi államtitkár javaslatára elhatározta, hogy április 11-én a hivatalos lapban közzéteszi, hogy a választásokat elhalasztja és az elhalasztást megindokolja.

Szükségrendelet.

Budapest, március 6. Ma a kormány (az osztrák 14. §. alapján bizonyára!) szükségrendelettel életbe léptette a Belgiummal kötött kereskedelmi szerződést.

Bánffy, az áruló.

Budapest, március 6. Ma már teljesen kifejeződött az ellenzéki körök véleménye a Bánffy Dezső báró elvételéről és az az általános vélemény, hogy Bánffy szereplése a nemzet szemében még Fejérvárynál is hátrább, az Ocskayak után következik.

Pestmegyéről.

Budapest, március 6. Ma folytatta Burh Károly miniszteri tanácsos a megye hivatalainak vizsgálatát. A megyeházán katonaság és csendőrség volt. A hivatalokban alig voltak. Csapó Loránt, a kinevezett alispán ma délelőtt is Rudnay királybiztosnál volt. Hogy mit főztek, nem tudni. Boniczky alispán ma délután vagy holnap délelőtt fog a tisztikartól elbucuzni.

Edvárd és Vilmos találkozása.

London, március 6. VII. Edvárd angol király, a földkerekség legalkotmányosabb királya, mint a Morningpost értesül, április 22-én fog találkozni II. Vilmos német császárral. A legalkotmányosabb angol király György görög király meghívására május 1-én részt vesz a marathoni versenyen. Politikai körökben azt hiszik, hogy Edvárd és Vilmos találkozásának a marokkói ügy békés elintézése lesz, mert e kérdésben Anglia Franciaország mellett és Németországnak annál is inkább meg kell hátrálni, mert szövetségeire nem számíthat.

Hazajött a horvát bán.

Zágráb, március 6. Pejacevits horvát bán, aki több napig Bécsben tartózkodott, ma hazaérkezett.

Közgazdaság.

Kőbányai sertésüzlet. Budapest, március 5. Hizott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 128—130 fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kg-ig terjedő súlyban) 136—138 fillérig. Fiala nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 136—138 fillérig. Fiala közép (páronként 229—230 kilogrammig terjedő súlyban) 136—138 fillérig. Fiala könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő) 134—136 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammonként felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—380 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. — II. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 137—138 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) 135—136 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 134—135 fillérig. IV. Romániai eredet: S t a c h l Nehéz (páronként 240 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai Nehéz (páronként 268 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű páronként 230 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. A hizott sertés üzletirányzata eszöndes.

Regény-Csarnok.**Mosoly.**

Irta: **Hegedüs Bite Gyula.**

József hat éves volt, amikor az anyja férjhez ment egy részeges kőműveshez. A kőműves durva fickó volt; ha felöntött a

garatra, hol Józsefet, hol az anyját verte el. Volt eset, hogy egymásután mindkettőt. József tehát nem részesült a legjobb nevelésben. S nem is csuda, hogy amikor a kőműves újságot árulni küldte az utcára. József a legeszetlenebb rikkanások közé tartozott. Mikor aztán tizenkét éves lett, megunta az újságarulást s szeretett volna más pályára lépni. Ahogy ez a kőműves tudomására jutott, elverte Józsefet, de később beszélt egy pincérrel, aki régi pajtása volt s egy harmadrangu vendéglőben szolgált. Ez a pincér bejuttatta Józsefet a vendéglőbe borfiunak.

József jól viselte magát. Kedvébe tudott járni a vendégeknek s különösen pedig a gazdájának, aki néha gyöngéden megveregette a vállát.

— Jól van fiam. Még vendéglős is lehet belőled.

A pincérek ilyenkor elkezdtek vigyorgni, mire a gazda mosolyogva jegyezte meg:

— No persze. nem a borralalóidból. Majd elveszel egy gazdag lányt.

József értelmetlenül bámult rá. Még nem értette, hogy mit beszélt a gazdája.

Általában József nagyon erkölcsös fiú volt. — Nem azért, mintha tudta volna, mi az az erkölcs. De nem volt alkalma erkölcsötlennek lenni. Mikor még újságot árult, nem igen beszélhetett a pajtásaival, mert a kőműves minden este számon kérte az eladott újságok árát. Ha nem szerzett eleget, kegyetlenül elverte. Nem kereste az okát, csak paskolta ütötte. Így József egész napon keresztül lőtött-futott; szaladgált a villamosok után, belesimpaszkodott az emberekbe s szívesebben eltűrt azoktól egy nyaklevest, mint odahaza a kőművestől egy más után tizet. A vendéglőben egész nap el volt foglalva, mikor hazajött, örült, hogy lefekhetett. A szerzett borralalókat hiven odaadta a kiabáló kőművesnek és soha eszébe sem jutott, hogy azokból magának tartson meg valamieskét.

A vendéglősnek nagyon tetszett József igyekezete. Sokszor nem réstelt kővér teával megfordulni, hogy József után nézzen. Elvezetett szemlélté, milyen fürgén szolgálja ki a vendégeket s csudálkozott örökös jó kedvére. — József észrevette a vendéglős figyelmét s még jobban igyekezett hízlegni neki. Az alsóbb néposztályban egyáltalában veleszületik a gyermekkel a hízlelés. Benne van a természetében. Talán a nagyváros az oka. Nem lenne meglepő, ha a sorsával, ha nem hízlelhetne valakinek.

József nem tette ezt önzetlenül.

Már nem sok idő kellett ahhoz, hogy felszabaduljon és rendes pincér legyen. Azt remélte, hogy a vendéglős több fizetést fog neki adni.

— József fiam, — mondta neki akkor komoly hangon a vendéglős — én mindig meg voltam veled elégedve.

József szerény mosolylyal hajtotta le a fejét. A vendéglősnek tetszett ez s jókedvűen folytatta.

— Azért hát elhatároztam, hogy neked öt forinttal több fizetést adok, mint másnak szoktam.

József motyogott valami köszönet-féle s kezét csókolta neki. A vendéglős barackot nyomott a fejére és otthagya.

Azontul nagyon jól ment a József dolga. Volt rendes fizetése s mint pincér több borralalót is kaptott. És volt kimenője is. Vátszóit magának egy rendes ruhát, — nem feketét, mert azt kellett folyton hordania a vendéglőben, — darapot s abban ment végig az utcán. Volt egy csinos kis sétapálcája is s annak a közepét fogva sétálgatott. — Kiment a városligetbe és ott bámulta mulatózókat, s mikor már eleget élvezte a sok látványosságot, hazament és sok látványosságot, hazament és nyugodtan aludt a az egészségesek álmát.

(Folyt. köv.)

1906. Farsangi idényre

ajánljuk a legdivatosabb béli kelméinket, 120 cm. fehér és színes francia batisztokat. Selymek: Christalin, Rádium, Pongenette, Taft-Messaline, Lionnaise divatos báli színekben.

Egyes beosztott, félig kész, himzett batiszt és csipkével díszített selyem ruhák 20 koronától feljebb.

Selyem és csipke sálók, legyezők, báli keztyűk, fehér és színes áttört harisnyák nagy választékban, olcsó szabot árakhoz.

SZABÓ LAJOS FIAI

(Vászon, divat és szőnyegáruház.)

DEBRECEN, RÓZSATÉR.

108 x -5.

A KI ELADNI KIVÁN

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, tüzelőt, műhelyt lakást stb. vagy

A KI mindezeket vétel vagy bérbevételi czéljából keres**A KINEK ismerettség hiányán**

házastársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispanra, gazdatisztra, kulcsártra, vinczellőre, kertészre, kulcsárnőre, gazdaszszonyra, szakácsnőre, szobaleányra mosónőre, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre, házmesterre, stb-re. van szüksége

A KI BERBEADNI KIVÁN

hirtokot, házat, vadászterületet, telket, kocsit, lovat,

A KI valamely állást betölteni kíván; legbiztosabban célt ér, ha a

„Debreczen“ apró hirdetési rovatát használja.

Dunkel V. K.

Felső Magyarhoni első parkettgyár- és gőzfűrésztárs.

Kassán.

Ajánlja kitűnő tölgyfából készült sokszorososan kitüntetett parketát úgynevezett amerikai, tömör és berakott kockát

jutányos árak mellett.

A lerakás kívánatra gyári lerakók által a legpontosabban töríenik. 127—x

= Első debreceni ernyőgyár. =

A tavaszi és nyári idényre

ajánlom dus választéku saját készítményű raktáromat

eső- nap- és csipke-ernyőkben

dus választék, olesó, szolid árak mellett.

Javítások és áthuzások gyorsan elkészíttetnek.

Merkler Soma

Ernyőgyárban. 134-10-2

Debrecen.

Piac-utca 50. Szent-Anna-u sarkán.

Mindenki, a ki bágyadtan és rosszul érzi magát

ideges és akarat képtelen, Sanatogen által új életkedvet és életerőt kap. Több mint 3000 tanár és orvos kitűnő hatását elismerte. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Ismeretést ingyen és bérmentve küld Bauer & Co., Berlin S. W. 48 és a vezérképviselő **C. BRADY, WIEN I.**

136-4-

Dr. Politzer Sanatóriuma

és vizgyógyintézete,

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Egész éven át nyitva.

Vizgyógymódok. Villanygyógyászat, szénsavas-, törpefenyő és ásványfürdők, forróvíz kezelés, Vibrációs massage hizláló és soványító gyógymód. Inhalatók. **Javallatok:** Idegesség minden neme szív, tüdőbaj Edző eljárások. Izell és izom csúsznál forró léghozóással bámulatos gyógyeredmények. — Kitűnő ellátás, szép betegszobák, penzió (lakás és ellátás) naponta 5 és 7 korona. Allandó orvosi felügyelet. Felvilágosítással szívesen szolgál.

Dr. POLITZER JAKAB, az intézet tulajdonosa és vezetője.

Dürkopp-varrógépek

családok használatára, himzésre kitűnően használható.

Ipari célokra a legjobban megfelel.

Dürkopp és Társa

Gráz. Szétküldési raktár: Bécs.

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-u. fiókja

Alaptőke 15,000.000 kor. Budapest, V., Nádor-utca 18. Tartalék 2,225.000 kor.
Sürgőnycim: Nádor utcai Hazai Bank. Telefonszám: 86-01.

Biztos tőkebefektetés és legolcsóbb sorsjegyek

a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület új nyereménykötvényei.

Az első ciklusban évenként háromszor június 5, október 5, február 5

300.000

600.000

300.000

koronás főnyeremények

40.000 és 20.000, 50.000 és 20.000, 40.000 és 20.000

koronás mellőnyeremények kerülnek sorsolásra.

Egyévi nyereményösszege:

1,571.000 korona.

Minden egyes sorsjegy okvetlenül kisorsolatik.

A nyeremények főösszege:

32,221.300 kor,

a törlesztési huzások főösszege:

36,938.750 kor.

mind az öt ciklusban.

A vevőnek a rendkívül előnyös nyereményhuzásokon való játék csak a vételár kamaiba kerül, mert a legkisebb nyeremény és a törlesztés esés huzásnál sorsolt nyereménykötvényért járó nyeremény-szelvény árfolya mértéke jóval több, min a sorsjegyek mai ára.

Minden egyes nyereménykötvény, illetve a kötvény kisorsolása esetén az arra kiadandó nyeremény-szelvény az összes nyereményhuzásokon végig — tehát 70 éven át — játszik, e szerint többször is sorsolható nyereménnyel.

A nyereménykötvényeknek bizosítékát az államnak, városoknak és községeknek nyújtott kölcsönök képezik és a törlesztések, valamint a nyeremények pontos kifizetéseért a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület összes vagyonával külön is kezkeskedik. Ezeket a nyereménykötvényeket adjuk:

a) készpénzfizetésre a mindenkor pontos napi árfolyamon darabonként 20 korona foglalót kikötve. A sorsjegyekre kívánatra igen jutányos feltétele, mellet megfelelő előleget nyujunk.

b) az 1883 XXXI. t. c értelmében kiállított részletvekre **18 havi 10 koronás, vagy 32 havi 6 koronás részletre.**

1906. március hó 15 ig beérkező rendeléseknél intézetünk ezeken az áron árfolyamemelkedés esetén sem változtat.

Már az első részletnek posta utalványon való beküldése után megküldjük a sorsjegyek sorozatát és számát tartalmazó törvényesen kiállított részletivet, melynek alapján a vevő azonnal megszerzi a kizárólagos játékjogot.

a) Készpénzfizetésre:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18. Sziveskedjenek részemre a napi árfolyamon számítva készpénzfizetés ellen ..... darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületi nyereménykötvényt küldeni. Mai postával küldök Önöknek foglalólul darabonként 20 koronát azaz összesen ..... koronát, míg a hátralékos összeget sziveskedjenek utánvétellel beszédni. folyószámlán hitelre.

Kelt .....
A megrendelő neve: ..... (olvasható aláírás.)
Pontos lakás címe: .....

Megrendelési-jegy:

b) Részletvegre:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18. Megrendelek Önöknél a prospektusukban foglalt feltételek szerint az 1883: XXXI. t. c. értelmében kiállítandó részletvegre ..... darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületi nyereménykötvényt. A vételárát darabonként ..... koronás ..... havi részletben fogom törleszteni. Az első részletet összesen ..... kor. ma postautalványon küldtem címűre.

Kelt .....
A megrendelő neve: ..... (olvasható aláírás.)
Pontos lakás címe: .....

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűvel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

A
"DEBRECZEN"
szerkesztőségének
és
kiadóhivatalának
Telefon száma
412.

Levelezés.

Szerény leány
pénztárnoknői állást keres, ki már ily minőségben alkalmazva volt. Cím a kiadóhivatalban.

Eladás.

Keresek
egy csinosan butorozott szobát március 1-re. Címeket kérek a kiadóhivatalba.

Ügyes
divatárusnő a ki önállóan dolgozik aonnal alkalmazást nyer. *Fekete Lajos* áruházaiban *Kaposvárott.* 101-3-.

Egy jókarban lévő
hintó etadó megtekinthető Hatvan-utca 5 szám. 142-1-1.

Posta könyv
ajánlott levelekhez félárban kapható a kiadóhivatalban Csapó u. 10 sz.

Közönséges

csomag posta könyv félárban kapható a kiadóhivatalban. Csapó u. 10 sz.

Fehérnemű

varrónő házakhoz ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban.

Sestakertben

a nagyerdei járásban modern, kényelmes villa, fenyves parkkal, gáz bevezetéssel, jövizű kúttal, 1400 négyszög öl jó karban lévő termő szőlővel eladó. Értekezhetni Piac utca 44 sz. ügyvédi irodában 183-x 8

Keresek

három szobás kényelmes lakást május 1-re. Cím a kiadó hivatalban.

Jó forgalmu

helyen fűszerüzlet teljes felszereléssel más válat miatt kiadó. A berendezés és felszerés a házi gazdájé. Szoba, konyha, pince, fűskamra és bolt-helység 15 fnt egy órára. Cím a kiadóhivatalban.

Meggyőződhet

áruink versenyképességéről, mert kötésszerűleg megvetünk.

legnagyobb vászonszövőgyárak

egyikétől 10000 vég 30 rőfös legkitűnőbb minőségű vásznat, tehát szállíthatunk minden magánfogyasztónak és viszontelárúsítónak

legelsőrendű rumburgit . . . . . 84 ctmtr széles 5 fnt 70 krjával
legfinomabb battisztvásznat . . . . . 84 " " 6 " 10 "

eszerint legalább 30 százalékkal olcsóbban mint bárki más, utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett.

Meg nem felelő áruért a pénz visszaadatik.

Senki el ne mulasztja e soha vissza nem térő kedvező alkalmat!

MELLER L. Egyed.

Hungária Vászonáruház

Budapest V. Váci-körút 26.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel tiszta és ment káros alkatrészeketől.
Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht Gyárgy ur Auszsigban bárkinek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a „SCHICHT” névvel valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(„SZARVAS” vagy „KULCS”-szappant)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.
A ruhát kiméli és megóvjá.

Mindennemű ruha és mosási módszer részére a legjobb és legolcsóbb. Hőfehér ruhát ad. A színeket emeli, fénylővé és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darabszappan „Schicht” névvel és a „szarvas” vagy a „kulcs” védjeggyel legyen ellátva. 125-x

Haza érkeztem!

Látiam a külföldi divatot és mi szépet és divatos kelméttaláltam azt mind megvásároltam a miért is

csak egyedül nálam

lehet szép és divatos női ruha szöveteket és blous selymeket jutányosan vásárolni.

Ujdonságok naponta érkeznek!

111 x -2.

Löwy F. Piac-utca 24, Vigyázz! kékre festelt kirakat. Löwy F.